

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky u. ca. 1. sz.
(Kiszádpárti helyiségénél.) félelemet. Telefon: 41-13.
Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4-11 óráig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Belsőhivatal: Bajcsy Zsilinszky u. ca. 1. szam. (Független Kiszádpárti helyiségénél.) félelemet. Telefon: 4-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

Kína felszabadult

Kína szárazföldi területe Tibet kivételével teljes egészében felszabadult a reakciós Kuomintang uralma alól. A Kínai Népköztársaság diadalmas csapatai dicsőséges csatákban kivetkék az országból a Kuomintang-maradványokat s ezzel lényegében befejeződött a kínai nép szabadságharcra. A Kuomintang kezén lévő utolsó szigeteken házza magát Csang-Kai-Sek és klikkje a szétfutott csapatmaradványokkal együtt.

Kína felszabadult s e világtörténelmi jelentőségű esemény világánál érdemes visszapihlantást vetni azokra a füstbement imperialista álmokra, melyek Kína jövőjét éppenséggel nem úgy képzeltek el, hogy e roppant területen a nép veszi kezébe sorsának irányítását. A világuralomra törő amerikai kapitalizmus még a második világháború idején is úgy emlegette Kínát, mint a korlátlan kizsákmányolási lehetőségek országát. Amerikában a negyvenes évek elején könyv jelent meg, ezzel a címmel: „Negyszázmillió fogyasztó”. A könyv szerzője nyíltan kifejtette, hogy a monopoliomok és kartellek elsősorban piacnak tekintik Kínát. Nos, a „fogyasztóknak” eme tömege emberré lett, Kína nem piac többé az amerikai tőke számára, mely ezekben a hónapokban riadtan számítja le a Kuomintang-klíkk támogatására befektetett hatmilliárd dollárt. Amerika hírliedt „kínai politikájá” teljes esődöt mondott. Így kellett lennie, mert ez a politika a romlásnak indult kapitalizmus politikája volt.

Az emberiség egyik legrégebb kultúrnépe, az évszázadok óta gyarmati sorba taszított kínai nép a reakció fölött aratott győzelmével kivívta szabadságát s a haladás és fejlődés útjára lépett. Új fejezet kezdődik Kína életében, de ez a győzelem rendkívül jelentőségű világpolitikai szempontból is: a hatalmas Kína a történelem porondjára lépett és eszlekvően vesz részt a nemzetközi viszonyok alakulásában.

Amilyen zavart és ijedelmet okozott a kínai nép világraszóó győzelme a kapitalisták és csatlósai körében, ugyanoly örömmel üdvözölték ezt a győzelmet a Szovjetunió és a népi demokratikus országok népei. Mao-Ce-Tung népének győzelme, a Kínai Népköztársaság megalakulása a békétlő hatalmas megerősödését jelenti. A Kínai Kommunista Párt által vezetett szabadságharc diadalja megmutatta a még elnyomás alatt álló népeknek a felszabadulás útját, a szocializmus eszméinek megállíthatatlan terjedését. A szabadságharc megmutatta az érem másik oldalát is: az imperialisták gyengeségét és azt, hogy sem az esztelenül szórt dollármilliárdok, sem a fegyveres erőszak nem állhatja útját

A Szovjetunió követeli a Kuomintang-klíkk küldötteinek kirekesztését a Biztonsági Tanácsból

Newyork: A Biztonsági Tanács ülésén Malik, a Szovjetunió képviselője soronkívül bejelentést tett. Bejelentette, a Szovjetunió küldöttsége a közgyűlés negyedik ülészakán az Egyesült Nemzetek szervezetének tudomására hozta, hogy támogatja a Kínai Népköztársaság kormányának nyilatkozatát és nem ismeri el jogozítottnak a Kuomintang küldöt seget, mert ez a küldöttség nem képviseli Kínát és a kínai népet.

A Szovjetunió küldöttsége — folytatta Malik — a szovjet kormány megbízásából a Biztonsági Tanács tudomására hozta, hogy támogatja a Kínai Népköztársaság központi kormányának ismeretes nyilatkozatát és a maga részéről is követeli a Kuomintang-csoport képviselőinek kirekesztését a Biztonsági Tanácsból.

A szovjet küldött kijelentette, hogy a Szovjetunió küldöttsége addig nem vesz részt a Biztonsági Tanács munkájában, míg a Kuomintang delegátust nem távolítják el a Tanács kebeléből. Ennek megfelelően a Szovjetunió küldöttsége javaslatot terjesztett elő a Kuomintang-csoport képviselőjének kirekesztéséről a Biztonsági Tanácsból.

A szovjet küldött felszólalása után a Biztonsági Tanácsban elnökölő Kuomintang-figura elnöki minőségét felhasználva indítványozta, hogy ezt a javaslatot a Biztonsági Tanács „külön ülésén” vizsgálják meg.

A Szovjetunió küldötte szembehelyezkedett ezzel a javaslattal és kijelentette, hogy mint a Szovjetunió képviselője, ellenez minden olyan határozatot, mely senkit sem képviselő személytől származik. Malik követelte, hogy haladéktalanul szavazzanak a Szovjetunió küldöttségének javaslatára felett, mert amíg ez meg nem történik, a Biztonsági Tanács nem folytathatja ülését.

A Kuomintang küldött kihasználva azt a körülményt, hogy elnöki tisztséget tölt be, szavazásra bocsátotta saját javaslatát. A Kuomintang-figurát támogatta az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Norvégia, Kuba, Ecuador és Egyiptom képviselője. India küldötte tartózkodott a szavazástól. A Szovjetunió képviselője a javaslat ellen szavazott.

A szavazás után Malik kijelentette, hogy a szovjet küldöttség nem azonosítja magát a most

hozott határozattal. Kiemelte, hogy fölülte természetellenes lenne, ha a Biztonsági Tanács hozzátögná a napirendre tűzött politikai kérdések tárgyalásához annak ellenére, hogy a tanács öt tagja megszakította a kapcsolatot azzal a csoporttal, amelynek képviselője az itt elnökölő „úr”. Ez azt jelentené,

hogy a Biztonsági Tanács olyan személy elnöklete alatt ülésezne, aki senkit sem képvisel. Ez nem ülés, hanem az ülés paródiája lenne.

— A mai ülésen általam részletesen kifejtett indokok alapján — hangoztatta Malik — mint a Szovjetunió képviselője, nem vehetek részt a Biztonsági Tanács

munkájában mindaddig, amíg a Kuomintang-küldöttet el nem távolítják. Ezen indokok alapján elhagyom a Biztonsági Tanács ülését.

Végül is a Tanács többsége szavazás nélkül úgy határozott, hogy félbeszakítja az ülést és a Szovjetunió javaslatát a legközelebbi ülésen megtárgyalja.

Teljes eredménytelenség a colombói értekezleten

De Gasperi sietős lemondása — menekülés a modenai vérengzés parlamenti vitája elől

Colombo: A brit Commonwealth-államok ceyloni értekezlete minden jel szerint teljesen eredménytelenül végződik, valószínűleg már szombaton reggel. A viták során csak elmélyültek azok az ellentétek, amelyek a brit birodalom egyes tagállamait egymással és az anyaországgal szembeállítják. — A japán bekezezerződés kérdésében sem tudtak egyetértésre jutni.

A Times colombói tudósítójának értesülése szerint az értekezleten több külügyminiszter kifejezte aggodalmát az erőződő japán verseny miatt. Beismerték azt is, hogy nem lehet külobéket kötni Japánnal a Szovjetunió és a népi Kína kizárásával.

A Manchester Guardian beismert, hogy meg sem kezdhették a japánkérdés érdembeli tárgyalását, mert nem kapták meg az amerikaiak javaslatát.

Az imperialista külügyminiszterek retteggéssel figyelik a délkelet-ázsiai forradalmi mozgalmak előretörését. Párisi megfigyelők szerint mindössze egy kérdésben egyeztek meg: Indokínának Bao-Dai uralma alatt lévő területet támogatni építik ki a népi Kína ellen. Kénytelenek voltak azonban megállapítani, hogy a bábkormány pénz- és legyvertámogatás híján rövidesen össze fog omlani.

A Times tudósítója szerint „súlyos gondokat” okoz a külügyminisztereknek a burmai helyzet, ahol egyre jobban terjed a forradalmi mozgalom.

A Daily Mail kiküldött tudósítójának értesülése szerint egyébként a külügyminiszterek Bao-Dai bábkormányának elismerését, éppen úgy ruggöbba hagyták, mint a többi kérdést.

Róma: Einaudi köztársasági elnök megkezdte úgynevezett tanácskozását a parlamenti pártcsoportok vezetőivel. Pénteken a pártcsoportok vezetői között elsőnek Togliattit fogadja az elnök.

Baleddali körök véleménye szerint De Gasperi azért sietett kormányának lemondását benyújtani, hogy megmenekülhesen a váres modenai események parlamenti vitájától, amely kétségkívül kínos fordulatokat tartalmazott volna számára, különös tekintettel arra, hogy az utóbbi hetekben kormánya amúgy is válságos helyzetben volt. Olaszország üzemi tanácsainak közös végrehajtott bizottsága levelet intézett Einaudi köztársasági elnökhöz, amelyben többek között ezeket írja: „Míg az olasz dolgozók minden eszközzel a termelés emelésére törekednek és igyekeznek meg-

védeni jogukat a munkához, a nagyiparosok szövetsége a kormány támogatásával tovább folytatja az ipari termelés korlátozást, mégpedig nem gazdasági okokból, hanem megállapíthatatlan csak azért, hogy gyengítse a proletariátus egységét.

A szakszervezeti mozgalom folytatja a levél — ilyen körülmények között vivja tovább harcát. Meggyőződésünk hogy ezzel megszerezze a nép haladó rétegeinek rokonszenvét és támogatását. Célunk, hogy Olaszországban diadalra juttassuk a nép érdekeinek megfelelő gazdaságpolitikát.

FINNORSZÁG ELISMERTE A KINAI NÉPKÖZTÁRSASÁGOT

Helsinki, Finnország — Reuter jelentés szerint — amelyet a londoni rádió is megerősít, pénteken elismerte a Kínai Népköztársaságot.

A TITÓ-KLIKK ÚJABB ÁR ULÁSA

A Vatan c. ankarai lap jelentette, hogy aláírták a török-jugoszláv kereskedelmi szerződést. A szerződéshez csatolt jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a Titó-klíkk kötelezettséget vállalt arra, hogy megtéríti a török kapitalistáknak az általuk Jugoszláviában összeharcsolt és a háború után államosított vagyontárgyak ellenértékét. Titó bandája ezt megelőzőleg Angliával kötött hasonló áruló szerződést. A jugoszláv népre nézve uszora jellegű egyezményt írt alá az amerikai monopolistákkal is. A fasizta Tito-klíkk az egész Jugoszláviát angol-amerikai gyarmattá változtatja.

Ülést tartott a minisztertanács

A minisztertanács Dobi István elnökletével pénteken délelőtti ülést tartott. A minisztertanács részvétel a szabadságáról hazatért Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes is.

A minisztertanács hozzájárult, hogy augusztus 20. napjának a Népköztársaság ünnepévé nyilvánításáról a minisztertanács elnöke a Népköztársaság Elnöki Tanácsához törvényerejű rendelettervezetet terjesszen fel.

A minisztertanács határozatot fogadott el a dolgozók üdültetéséről.

A minisztertanács ezután folytató ügyeket tárgyal.

szülyosabb lesz a szavak s ez a fejlődés a megfizetett sajtó minden erőlködése ellenére is tovább fog menni annál, hogy a dolgozók csupán az amerikai közvéleménykutató intézetek kérdéseire válaszoljanak.

A kínai nép győzelmével az emberiség egyhatmada sorakozik fel szilárdan és egységesen a Szovjetunió vezette békeúton mellé. Olyan erőgyarapodás ez, mellyel számlaniok kell mind azoknak, akik a felelősség igényével politizálnak és helyt akarnak állani a történelem ítélszéke előtt.

Érthető ez, mert az amerikai néptisztában lát a világpolitikai kérdésekben, mint a profitjukhoz görcsösen ragaszkodó amerikai vezetők. A második világháború utáni esztendőik tapasztalatai azt mutatják, hogy a közvéleménynek a dolgozó tömegeknek a kapitalista országokban is egyre

A magyar kormány visszautasítja az angol jegyzék rágalmaival és fenntartja a bonni kormány ügyében tett nyilatkozatát

A Külügyminisztérium Tájékoztatói Főosztálya közli:

A Magyar Kormány 1949 október 3-án kormánynyilatkozatot juttatott el a négy nagyhatalom, a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország budapesti követsejéhez, amelyekben rámutatott arra, hogy a nyugatnémet kormány megalakítása nemcsak Németország békés és demokratikus átalakulását hátráltatja, hanem az amerikai, angol és francia kormányok részéről egyenesen megszegése a nemzetközi kötelezettségeknek.

Az angol kormány e nyilatkozat ügyében a Magyar Külügyminisztériumhoz egy jegyzéket intézett, amelyben állításainkat megpróbálja cáfolni, sőt kétségbe vonja a Magyar Kormányt az azt a jogát is, hogy e kérdésben véleményt nyilváníthasson.

A Magyar Külügyminisztérium január 12-én válaszolt erre az angol jegyzékre. A magyar válaszijegyzék leszögezi, hogy a Magyar Népköztársaság mint teljes nemzeti szuverenitásának birtokában lévő demokratikus állam, feltétlenül jogosan szól hozzá minden olyan nemzetközi jelentőségű politikai kérdéshez amely Magyarországot életfontosságú érdekeiben érinti. A ma-

gyar kormány az úgynevezett „német szövetséges köztársaság” megalakulását aggodalommal szemléli, mert Magyarország tulajdon történelméből azt a tanulságot vonta le, hogy az ország békéjére és biztonságára egy reakciós és agresszív Németország állandó fenyegetést jelent. Már pedig Nyugatnémetországban — szögezi le a magyar jegyzék — ma ilyen reakciós és agresszív politikát folytató erők vannak a hatalmon nem a német nép, hanem az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányainak akaratából.

Az angol jegyzék kétségbevonja a Magyar Kormány nyilatkozatának azt az állítását is, hogy Nagybritannia kormánya a békeszerződésnek a Németországba hurcolt magyar javak visszaszolgáltatásával kapcsolatban megszegte a békeszerződést. A magyar jegyzék kimutatja ennek az állításnak az alaptalanságát és felsorolja azokat a magyar kórházi felszereléseket, amelyeket a brit hatóságok Németországban áruba bocsátottak majd rámutat arra, hogy Németország brit megszállási övezetében is 4 millió dollár értékű magyar ingóságot tartanak vissza az angol hatóságok.

Az angol jegyzék rágalmaszó módon kétségbe vonta a Magyar Népköztársaság békés szándékait. A most átadott magyar jegyzék keményen és határozottan megfelel erre a leglegzetes imperialista vádaskodásra. „A Magyar Kormány — hangzik a jegyzék — nem tartja hivatottnak és illetékesnek a brit kormányt arra, hogy a Magyar Kormányt a szabadság és az igazságszolgálat megvalósítására vonatkozólag kioktassa. A valószínűségben a brit jegyzéknek ezek a megjegyzései csak azt mutatják, hogy Nagybritannia vezető körei nem tudnak megbékélni azazal a ténnyel, hogy a Magyar Népi Demokrácia felszámolta Magyarországon a fasizmusbiztosítja az ország függetlenségét és a nép kivívott demokratikus jogait és következetes békepolitikát folytat, amelynek egyik megnyilvánulása volt az a nyilatkozat is, amelyet a Magyar Kormány a nyugatnémetországi bábkormány felállítására ügyében tett.”

Mindezek alapján a Magyar Kormány az angol jegyzéket, mint alaptalant, visszautasítja és a bonni kormány ügyében tett nyilatkozatát mindenben fenntartja.

A külügyminisztérium jegyzéke leleplezi:

Hogyan és miért akadályozzák a brit hatóságok a nyugatnémetországi magyarok hazaszállítását?

A külügyminisztérium tájékoztatói főosztálya közli:

A brit külügyminisztérium 1949. március 12-i jegyzékében felhívta a magyar kormányt, hogy jelölje ki a németországi brit övezetben élő magyarok repatriálását lebonyolító magyar személyeket. A magyar kormány Márkus Dániel külügyminiszteriumi titkár nevezte meg, mint a visszahonosítással megbízott magyar küldöttet.

A brit külügyminisztérium 1949. augusztusában közölte a londoni magyar követsejéssel, hogy Márkus Dezső részére a beutazási vízumot megadta. Ennek ellenére Márkus Dezső a vízumot nem kapta meg.

A magyar külügyminisztérium novemberben jegyzékben felhívta a figyelmét a brit kormányra erre a különös viselkedésre. Erre a budapesti angol követség 1949. december 27-én jegyzékben a vízum megtagadására azt az okot adta meg, hogy Márkus Dezső vízumát a Németország nyugati övezetében működő vegyes utazási bizottság (Combine Travel Board) megsemmisítette, mert Márkus Dezsőt az amerikai kormányzat 1948-ban kiutasította Németország amerikai zónájából.

Erre a szokatlan magyarázatra a magyar külügyminisztérium megállapítja, hogy az angol jegyzékből világosan látszik, hogy a brit külügyminisztérium intézkedését a brit hatóságok nem saját elhatározásukból, hanem kívülről jövő beavatkozás folytán változtatták meg és hogy az intézkedés megváltoztatásának az alapja nem a brit hatóságoknak Márkus Dezső személyéről, vagy tevékenységéről al-

kotott felfogása, hanem idegen állam hatóságainak — az Egyesült Államok katonai közegeinek véleménye.

A Magyar Népköztársaság kormánya fentiekkel kapcsolatban leszögezi, hogy a brit jegyzékben közölték azt a látszatot, hogy ez a „vegyes utazási bizottság” a brit külügyminisztérium köré rendelt szerv, amelynek utasításait a brit hatóságok tartoznak végrehajtani és hogy Németország nyugati megszállási zónáiba csak az utazhatik, aki ellen az USA hatóságok nem emelnek kifogást. Különben a brit kormány nagyon jól tudja azt is, hogy az amerikai katonai hatóságok a magyar visszaszolgáltatási bizottságot nem valami ellene-

emelt vád alapján, hanem kizárólag az amerikai katonák által felidézett emlékezetes hegyeshalmi incidens „megtorlaszképpen” utasították ki Németország amerikai zónájából.

A magyar külügyminisztérium ragaszkodik ahhoz, hogy Márkus Dezső Németország brit zónájába beutazhassék, a még ottlévő magyarok repatriálásának lebonyolítása végett, mivel a magyar kormánynak nincsen tudomása semmi olyan tényről, mely Márkus Dezsőt bármilyen szempontból is diszkreditálhatná.

A magyar külügyminisztérium megállapítja, hogy az angol zónában élő magyarok hazaszállításának ilyen eszközökkel való megakadályozása miatt a felelősség kizárólag a brit külügyminisztériumot terheli.

Szabotáló kulákokat ítétek el

A bajai úzsorabíróság két és fél évi börtönrre, kétezer forint pénzbüntetésre ítélte Piukovics Tibor matételkei kulákokat, aki a gazdaságában foglalkoztatott nyolc munkavállalója közül egynek semmit sem fizetett, másoknak ötletserien havonta 15-20 forint készpénzjárandóságot, másoknak esetleg ennél többet, de minden esetben a megállapított bernél lényegesen kevesebbet.

A szegedi bíróság Kovácsházi kulákokat, ki földjének felét letagadta és úgy jelentette be mint aposa földjét, hat évi fejjárára tíz évi politikai és hivatali jogvesztésre, ötezer forint pénzbüntetésre és 35 ezer forint vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte. Kovácsházi feleségét öt évi fejjárára, ötezer forint pénzbüntetésre és 30 ezer forint vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte. Ezenkívül mindkettőjüket egy évre ki-

tiltotta Hódmezővásárhely területéről.

Kovácsházi gabonabeszolgáltatási kötelezettségét sem teljesítette. Több mint 80 maza gabonával volt hátralekban, viszont tanyáján gabonát rejtgetett. Szabotálta a tejbeszolgáltatási kötelezettséget, 3 borjút és 6 sertést feketén vágott le. Alkalmozottait kímélőenül kiszákmányolta és az előirt törvényes tér fizetését is megtagadta.

Munkásait vasárnap is dolgoztatta. Kovácsházi az őszi munkálatok szabotálása miatt a rendőrség annakidején őrizetbe vette. Felesége ez alatt az idő alatt folytatta férje kizsákmányoló és szabotáló mesterkedéseit. Az őszi munkálatokat elhanyagolta. Csávázatlan vetőmagot vetett. A betakarított kukoricaszár és tiszholdnyi maglucerna a szántóföldjén rothadt meg.

A református és evangélikus egyház püspökei letették az esküt a Magyar Népköztársaságra és az alkotmányra

A református és evangélikus egyház püspökei péntek délelőtt megjelentek a Népköztársaság Elnöki Tanácsánál, hogy letessék az esküt a Népköztársaságra és annak alkotmányára. Az ünnepélyes esküt a református

egyház részéről: Bereczky Albert, az evangélikus egyház részéről Reök Iván egyetemes felügyelő, Vető Lajos, Thuróczy Zoltán, Szabó József püspökök és Kemény Lajos püspök helyettes tették le.

Az egész szovjet nép sztahánovista műszakkal, munkasikerekkel, nagy lelkesedéssel készül a választásokra

Moszkva: A szovjet nép hatalmas lelkesedéssel készülődik a választásokra. Mindenki szeretné, minél jobban, minél ünnepélyesebben megülni saját népi küldöttei megválasztásának, az államhatalom törvényes szerve megválasztásának napját.

Moszkva minden gyárában, üzemében, egyöntetűen elhatározták a dolgozók, hogy január 12-től sztahánovista műszakban dolgoznak a választások tiszteletére. A Sztálin nevét viselő autógyár dolgozói elhatározták, hogy határidő előtt teljesítik a januári termelési tervet, decemberrel összehasonlítva 40 ezer rubellel csökkentik a selejtet, 73 ezer rubel tervet felüli megtakarítást érnek el és március 12-re üzembe helyezik a negyedik futószalagot.

Leningrád legnagyobb üzemében szocialista munkaverseny indult a választások tiszteletére. A gépipétek, gépészek, esztérgályosok kötelezettséget vállaltak, hogy a választások napjának tiszteletére új sikereket érnek el a technikai haladásért vívott harcban. A Kirov nevét viselő „Elektroszila” gyár kollektívjében teljes lendülettel dolgoznak egy hatalmas vízierőmű generátor befejezésén.

A választások tiszteletére tervben felüli terméket első ízben a moszkvai autóbronzszem ad-

ta az országnak. Az első viládsztahánovista tervén felül másfél tonna gumit termeltek sok száz méter gumiszöveggel együtt. A moszkvai vasöntőüzem műhelyeiben a munkások sztahánovista műszakot teljesítenek. A szerszámüzem munkásai kötelezettséget vállaltak, hogy a negyedévi tervet március 12-ig teljesítik. A bakui olajmunkások a választási kampányt termelési sikerekkel akarják megünnepelni.

AZ USA PARANGSÁRA TITO HATALMAS HADSEREGET TART FEGYVERBEN

Szofia. (TAS:SZ): Az „Otceszteszen Front” c. lap „Az áruló új feladatai” c. cikkében rámutat, hogy az óceánon túlról jövő „segítség” fejében Titó kötelezték, hogy milliós hadseregeket tartson fegyverben. Nemcsak a jugoszláv repülőtereket, hanem a jugoszláv népet is eladták az amerikai háborús gyűjlogatóknak — írja a lap. Titó Jugoszláviája a monarchofasista Görögországhoz hasonlóan az imperializmus balkáni hídőzévé válik. A jugoszláv nép és a munkássztyá árulóiból a titóisták együtt a béke ügyének és az emberiségnek árulóivá válnak, mérgeztet nyíllá, amelyet a népi demokrátiák országok és a Szovjetunió felé lövöldöznek.

Visszaállították a halálbüntetést a Szovjetunióban a hazaárulókra, kémekre és a felforgató cselekmények elkövetőire

Moszkva: A moszkvai rádió jelenteti: A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége rendeletet adott ki a halálbüntetésnek a hazaárulókra, kémekre és felforgató cselekmények elkövetőire visszaállításáról. A rendelet így hangzik:

A Nemzeti Köztársaságból, szakszervezetekből, parasztszervezetekből és a kultúra munkásaitól érkezett megnyilatkozások alapján, amelyek annak szükségességét hangsúlyozzák, hogy a halálbüntetés megszüntetésére vonatkozó rendelet hatálya alól kivégyék ki a hazaárulókat, kémeket és felforgató cselekmények elkövetőit, a Legfelsőbb Tanács Elnöksége elrendeli:

A halálbüntetés megszüntetéséről szóló 1947. évi május 26-án kelt rendelet hatálya alól kivérendők a hazaárulók, kémek, felforgató cselekményeket elkövetők és ezekre nézve megengedhető a halálbüntetés, mint a büntetés legmagasabb mértéke.

A jelen rendelet közzététel napján lép életbe.

MAGYAR-ROMÁN ÁRUCSEREFORGALMI MEGÁLLAPODÁS

Bukarest. A magyar és román népköztársaság kormányának képviselői szíves és baráti légkörben folytatott tárgyalások után január 11-én Bukarestben aláírták az 1930 évre szóló árucserreforgalmi és fizetési megállapodást. A megállapodás jelentősen növeli a két baráti ország árucserreforgalmának terjedelmét. A kölcsönös gazdasági érdekek figyelembevételével az együttműködés szellemében megkötött új szerződés nagymértékben hozzájárul a magyar-román gazdasági kapcsolatok erősödéséhez.

Eminescu-

ünnepség

A Magyar Irók Szövetsége Eminescu, a nagy román költő születésének 100. évfordulóján, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Budapesten a Művészeti Szövetségek Házában Eminescu ünnepséget rendez. A nagy román költőt Darvas József méltatja. Bevezetőt Gergely Sándor mond, az Irószövetség elnöke. Majd román népdalokat adnak elő kiváló művészek és Eminescu verseket szavalnak kitűnő előadóművészeink. Előadásra kerül Bartha Béla „Román tánc”-a is.

A népi demokráciában ember lett a cigány

Analfabéta tanfolyamon tanúlnak, a tehetséges gyermekek zeneiskolába kerülnek

— Ha rossz lesz, odaadnak a cigányoknak...

A lejegyzés elhangzott, a gyerekek bogni kezdtek. Ugy ordított, mint akik a pokolra küldenek, vagy még rosszabb helyre. Cigányok!.. Borzalmas.

A szülők nem voltak egyedül a cigányokról alkotott rossz véleményükkel. A társadalom minden rétege valami egészen különleges dolgot látott a cigányokban. Valami romanikusait, keveredve félelemmel vegyes utálokzással és hogy ennek maguk a cigányok is okai voltak, de elsősorban az elmult rendszerek, az ésem kétséges egy pillanatra ésem.

Nem dolgoztak a cigányok. Nem is akartak, de nem is kaptak rá a mult rendszerben lehetőséget. Kéregettek, muzsikáltak, vándoroltak egyik helyről a másikra, vagy a faluvégek földbéjéjé putrikban éltek. Hogy meg lehetne őket változtatni, hogy emberszámba lehet őket venni, hogy meg lehet törni a velük szemben alkalmazott évszázadokon át megcsontosodott előítéletet, arra csak ma gondolnak. Ma, amikor a demokráciában minden ember annyit mint a másik, legyen a bőre barna, vagy fehér és amennyi munkát végez, annyit ér...

Hajdúhadházon nagy cigánytelepülés van. A nyugati és keleti laposon élnek a cigányok. Régen a rajkók megrohanták a vasútról jövőket és utazókat, egy krajcárért eljárták a rókatáncot, ha még egy cigarettacsutkát is szeretlek volna kapni, előkapták hegedűjüket is. Piszkozás voltak, tanulatlanok, ruha annyit volt a kicsinyekben, amennyiben születtek, a nagyobbakos annyit, hogy éppen semmit sem takart rajtuk. Télen is abban vacogtak. Meztelenül.

Mindezt azért sorolom fel és azért juttatom mindenkinek eszébe, hogy szembe kell lépni a változás, ami a cigányok életében bekövetkezett. Ez a változás még nem befejezett tény. Most van folyamatban és nem is régen indult

meg. De a demokrácia elhatározta, hogy embert farag belőlük. És ez sikerült is.

Analfabéta tanfolyam indult meg Hajdúhadházon a cigányok részére. Ki tanítja őket? Siket János általános iskolai tanító. A község háza táján találkozom vele és rögtön együtt megyünk tovább a tanórára.

A cigányok már megérkeztek. Ny. Balogh Sándor, a vajda vezető fel őket és ő felel azért, hogy tisztán, rendezten jelenjenek meg a tanórákon. A rend és tisztaság körül nincs is semmi baj. Óra kezdést előtt a cigánybíró bejelenti a létezőt és azt, hogy rendezten van minden.

— Örülünk — szól aztán hozzám — hogy tanulhatunk. Ha meg tanulunk olvasni, megtanulunk helyesen gondolkozni is. Nagyon sok hibánk van, de a demokrácia segítségével sikerül őket elintézni. Megismerjük a munkát, a betűt, az írást, olvasást és ha dolgozunk, le kell mindenkinek szoknia eddigi életmódjáról. A munka meg hozza anyagi életük megjavulását is és én bízom benne, hogy elintézik a cigányok sárkányhóli és helyüket a munka után, tisztességes emberj lakások foglalják el.

— Ma megtörtént az is, mint ahogy megtörtént, hogy tehetséges

cigánygyerekeket tovább taníttatnak zenére. Eddig sok tehetség kallódott el, akik tanítatásuk után szép sikerrel érhetek volna el tehetségüket. Most már ember-számba vesznek, ez önbecsülést ad és elindulunk a jó úton, mely megváltoztatja életünket, mint ahogy a világ is megváltozott körülöttünk.

Siket János tanító nagy igyekezettel lát hozzá a tanításhoz. Egészen más eszközökkel kell azokat tanítani, akik nemcsak hogy a betűt nem ismerik, hanem a leg-elemibb ismeretekkel sincsenek tisztában. D szépen haladnak. — A táblán már ott gömbölyödik az o-betű, olyan mint egy tojás, könnyű megjegyezni, most kerekítik a b-betű húsát, azt is könnyű megtanulni. Már mindenki lejegyezte az írkájába. És így tart a tanítás több mint egy óra. Keresztül és így tart majd hetekig, míg valamennyien el nem sajátítják a betűvetést, olvasást.

Debrecenbe jövet a cigánytelep mellett vezet az út. Füstölnek a nyomorúságos viskók kéményei és nem valószínű, hogy őrés levegőnél egyebet főzzenek ebédre. De a munka, a tanulás nekik is meg hozza a jövőt. A demokrácia akarja és ők hajlandók a jóra. Így is lesz.

Fon munkásokból művezetők

Alig egy héttel a művezetők-nácsnak a munkaerőgazdálkodásról és szakmunkás utánpótlásról hozott nagyjelentőségű határozata előtt indult meg a fonóipari művezető iskola. A négyhónapos tanfolyamon az ország nyolc nagy fonó üzeméből 51 fonó- és kartoló szakmunkás, segédművezető-műszerész és üzemi lakatos részvételével elméleti és gyakorlati képzésben. A hallgatók közül kilenc a szegedi textilkombinát dolgozója, 8-8 a Magyar Fonó NV-től és a győri Allami Fonótól és 3 a Kőbányai Fonótól vesz részt a tanfolyamon.

Közülük 23 nő. Az üzemek legjobb dolgozókat küldték el a tanfolyamra.

Az elméleti oktatás keretében 68 órán át fonást, technológiával 60 órán fonóipari számtannal, 48 órán ipari mértanul és géprajzzal, 137 órán polihikai és társadalomtudományi ismeretekkel foglalkoznak a hallgatók. Tanulnak még anyagismeretet, üzembiztonsági ismereteket, szövegi és kikészítési ismereteket, ipar számtant és üzembiztonságot.

PARASZTOK EGYMÁS KÖZÖTT A CSENDES DON PARTJÁN

Két évszázad alatt sok víz folyt le a Csendes Szoszából a Csendes Donba. Az orosz parasztok sok verítéke, könnye és vére öntözte a két régi orosz folyó között elterülő földeket. Az ényomástól, a megaláztatástól és erőszakától menekülő bátor, erős emberek jöttek ide szabadságot keresni, hiába! Nem sikerült megmenekülniök a cári önkény és az „uraság” zsarnoksága alól.

MUZSIK-SORS

Az öregek még ma is jól emlékeznek a keserves mútra, amelyet a földesurak ostarókat ütöztettek a muzsikok háttára.

— Mire én megszülettem — beszél Vasziij Ivánovic Litvinov — a jobbágykorszak ugyan végetért, de az élet ugyanaz maradt. Bozsánov földbirtokos istállójában verég várt... Az uraság földjein vált püposá a hátam. Emellett éppen hogy tengődünk... Hol a termés volt rossz, hol valami természeti csapástól szenvedtünk

MINT VAK LÓ A TAPOSÓ. MALOMBAN...

Igy volt ez annak idején. Amikor Dokucsajev, a mult idők kiváló orosz agrártudósa tanulmányozta a Szosza mögötti vidék gazdaságait, látta a muzsik-sorsot is, amely keserűbb volt, mint az ürm. Ma ezek a földek gazdagok, bőven termők — más lett a parasztok élete is.

— Igen, mi úgy húztuk az ígát, mint a vak ló a taposómalomban. Az öreg paraszt azután felragyogó arccal beszél a mári:

— A fiatal tudományokat tanulnak. Magam is könyvek nyomán kiegészítem a tudományos agromómiával és kertészettel. A Szosza mögötti birtokok, amelyek egyesítése után a „Sztaín” kolhoz nevet kapták, nagyszerű életet adnak parasztainknak és még a mostaninál is szebb jövőt fiainknak, leányainknak!

HATALMAS VALTOZAS!

Az az ember, aki verést kapott Bozsánov földbirtokos istállójában,

boldogan beszél a hatalmas változásokról, amelyek a kolhozrendszer 20 éve alatt a falusi életben és a provjet emberekben végbementek.

— 1905-ig még gyufát sem tartottam kezemben. Kova meg talpó — ebből állt a mi akkori „épeztésünk”. Ezért felelhetetlen élmény minden újabb technikai eredmény a mi életünkben. — A villanytelep, a Szosznán épített vízierőmű, a rádió és a ragyogó, jó, bőséges, tiszta életmód.

Az a hatalmas erő, amely megnyitotta az életet a parasztok számára, a szovjet hatalom. Vasziij Ivánovic erről sohasem felejtkezik meg.

— A traktorokat, a kombájnokat, a kaszálo- és cséplőgépeket, a magtárolókat, mindent!... Párjunktól, államunktól és Sztaínól kaptuk. Míg ezelőtt hatalmasban tartott bennünket a természet, most tudományos munkával alaposan megfektettük, megváltoztattuk. Nincs többé rossz termés.

AZ IGAZI UNNEP

Száz, kéréses tenyerével végigsimít ráncos, de jóléttől pirosló arcán és szemében sugaras fény tűnik fel!

— Igen, ez az igazi élet. A fátalság persze kétszeresen boldog mert nem ismerte a jobbágyleletet, nem csépeltek őket ostarókkal Bozsánov istállójában.

Egy darabig hallgat, azután még csendesen hozzátesszi:

— Szeretném megérni a kommutizmust is. Saját szememmel szeretném látni, milyen lesz az igazi ünnepe a földön!

DIVSZ ÍTÉS Bukarestben

Prága: A Demokratikus Ifjúság Világszövetségének végrehajtó bizottsága legközelebbi ülését január 17 és 21 között tartja Bukarestben. Napirenden szerepel az orosz demokratikus ifjúság békeküzdelmének kiértékelése, valamint a jogosítvány ifjúsági szervezettel fennálló kapcsolat tisztázása.

Élt egyszer Miasszeben egy kereskedő, a miaszki környék aranylelőhelyei mind az övé voltak. Ez a kereskedő megtudta, hogy Ilmen környékén kővirág van. Magához hívta tisztartóját és azt mondta neki: „Végy magadhoz öt szorgalmas embert és menj velük Ilmenbe kővirágot keresni”. A kereskedő rossz volt mint a rossz kutya, a tisztartó még annál is rosszabb. „Nem sajnálom a munkásokat, halálra is kintom őket, de kővirágot találok” — mondja a kereskedőnek a tisztartó.

Fogott a tisztartó öt szorgalmas embert, vett őket, feszítőtvasat, fejszét, lapátot és elmentek Ilmenbe kővirágot keresni. Megérkeztek Ilmenbe, hozzáfogtak a kereséshez. Találtak is megfelelő helyet, elkezdtek bányát ásni. — Ásna, ásna a szorgalmasok egy hetet, kettőt — de semmi, semmi. Csak kis morzsák kerültek előjük a kővirágból. Egész kővirágot nem lettek.

Egyszer éjjel, amint a szorgalmasok ástak, a tisztartó a bódében aludt. A bánya falai hirtelen megremegettek, hullani kezdett a kőzet, megjelentek a szorgalmasok: a támasztékok igen gyengék voltak. A bányában meg mind erősebben és erősebben fokozódik a rázás. Néznek csak: amint a falak rázkódnak, helyükről el is mozdulnak, és onnan világos-világos fény látszik. Ekkor elvesztették eszméletüket.

Sokáig, vagy rövid ideig feküdték-e így, ki tudja, egyszerűen csak fejük felett emberi hangot hallanak: „Köljtek fel, galambok!”

Kővirág

Írták: I. Zajcev és A. I. Kalinin

bocskáim, ne féljétek, én vagyok. Kővirág apó, azért jöttem, hogy beszéljek veletek”. A szorgalmasok felálltak s mit látnak: ott áll előttük Kővirág apó. Fején zafirokkal, rubinokkal, gyémántokkal kirakott arany süveg. Ruhája puha kristály, úgy tuzel rajta, mint a sokszínű szivárvány. A szorgalmasok, amint ezt a csudás szépséget meglátták, elámultak. Kővirág apó megszólalt: „Benneteket a kupec küldött ide, hogy kővirágot keressetek, hát meg is találtátok. — Gyertek velem, megmutatom”. És elvezette őket udvarába. Beviszi a szorgalmasokat az első terembe, ebben a falak, a mennyezet, meg a világítólam-pák — mind zöld kővirággal vannak kirakva, díszítve. Vezeti a másodikba, ez meg mind két kővirággal van kisdíszítve, a harmadik terem — napsárga; a negyedik — mélyvörös; az ötödik — olyan kék, mint az égbolt a hatodik — kristályból való; a hetedik terem — úgy játszik, mint a szivárvány. A padló minden teremben tarka márványból, az ajtók ezüsttel-arannyal vannak kiverve.

Kővirág apó így szól a szorgalmasokhoz: „Látjátok, mennyi kincsem van? Az én gazdaságom az egész világnak elég lenne, de a ti gazdáitoknak egy kavicsot sem adok belőle, mivel-hogy olyan a szíve, mint a vadé,

a keze meg embervéres. Engem is olyan emberek állítottak ide, őrizni a kővirágot, mint a ti gazdáitok. És addig fogom őrizni, míg nem jön egy olyan ember, aki nem sajátmagára gondol, hanem az egész népre. Annak aztán odaadom mindezt a kincset, ő pedig a drágaságokat népének adja majd, hogy feldíszítsék magukat, meg boldogok legyenek. Menjétek és keressétek meg azt az embert és mondjátok meg neki, hogy várom.” Kővirág apó megajándékozta a szorgalmasokat és felvezette őket a napvilágra. Elmentek keresni azt az embert.

Kővirág apó meg varázslathoz fordult és megjelent a tisztartó előtt, felébresztette. Amint a tisztartó meglátta a csodát, félelem rázta meg, yacogni kezdtek a fogai. A tünemény pedig így szólt hozzá: „Az embereidre nem keresed, eltemetted őket a bányába, rajtad is csak azért könyörültem meg, hogy emesélhesd gazdádnak és másoknak, hogy ez itten tilos hely és kővirágot nem adok senkinek. Ha valaki mégis lopni merészel, egyetlen embert sem engedek el innen élve.” A tisztartó hazament és elmesélte gazdájának. Azóta a gazdagok nem merészkedtek ott kővirágot szerezni.

Telt, mult az idő s egyszer csak megjelent az orosz földön egy nagy ember — Lenin. Így

beszélt a néphez: „Eltársak! Így nem lehet tovább élni! Üzük el a cári és a burzsujokat! Aztán magunk vezetjük az országot.” Megtetszettek a lenini szavak a népek és a szívükbe zárták. Felkelt minden munkás, szegényparaszt, elzavarták a cárt és a burzsujokat. Lenint meg vezetőjüknek választották.

A szorgalmasok elmentek Leninhez azzal, hogy voltak Kővirág apónál és elmesélték neki az urali kincsek történetét.

Lenin tüstént tudós embereket küldött az Uralba és megmondta nekik, mit kell tenniük. Megérkeztek az emberek az Uralba, frást vittek Lenintől. Elmentek Kővirág apóhoz, az ilmeni hegyek gazdájához. Kővirág apó a kedves vendégeket nyájasan fogadta és azt mondta nekik: „Sokáig vártam rátok és mindig csak azért őriztem a kővirágot, hogy a gazdagok szét ne hurcolják. Nahát, most aztán vízyétek a kincseimet. Használják fel az emberek, éljenek és legyenek boldogok vele. Legyen az életük olyan szép, mint ezek a kővirágok!”

A tudósok azon a tilos területen házat építettek és embereket telepítettek oda, hogy ott éljenek és rendet tartsanak. Attól kezdve az ilmeni tilos területet Leninről nevezték el, Lenin írá-

sát pedig mind mostanáig drágavertű ládikában őrzik. A nép az egész országból idejár a tilos területre vendégségbe, hogy megcsodálja a kővirágokat.

Ezután a tudósok elmentek a rémségekkel teli Turgojak-tóhoz. A környéke szép volt, nagyon szép! A tó vize gyógyító hatású és a tudósok szép házakat kezdtek építeni a partján, hogy az emberek oda járhasanak gyógyulni, pihenni.

Meghallották a tudósok a Taganaj-hegy meséjét és így szóltak: „Na, nézzük csak meg, mi-csoda vadregényesség ez. Lehet, hogy a Taganaj is jó lesz valamire!” Ügyel-bajjal tudtak csak felmászni rá — hol a szőlő fűjt, hol a vihar dühöngött, hol eső verte őket. De azok kemény emberek voltak, mégis csak feljutottak a hegytetőre. Itt, így mondták, tudományos állomást kell építeni. Fel is építettek egy házat és embereket küldtek oda, hogy tudományos dolgokat műveljenek. Csodaszép ott minden

Köröskörül végtelen hegyek, meg erdők, szinte gyönyörűség. Az ércbányába is behatoltak az emberek, lakóházakat építettek maguknak, meg iskolákat kis gyermekeiknek, klubot is építettek, a villanyáramot bevezették, vasutat raktak, vonatok járnak-kelnek arra, az érceket a gvárba viszik.

Lám, hogy megváltozott nálunk minden.

Minőségi termelés folyik a községi kenyérgyárban

— Az öt éves terv első esztendőjének első negyedére az az előirányzatunk, hogy Debrecen kenyérszükségletének 80 százalékát ellássuk — mondja Pénzes József, a Kenyérgyár Községi Vállalat üzemvezetője.

— A kenyérgyár dolgozói a sztálini műszak lendületével kezdtek hozzá az öt éves terv megvalósításához. Helmecei Miklós brigádia a sztálini műszakban 235 százalékot ért el, a Loós brigád, amely a brigádaszóló büszke tulajdonosa, 184 százalékra emelte termelését. Három él munkásjelöltünk érdemeire ki jó teljesítményével a kitüntetés. De nyomukban ott vannak a többiek is.

— Az önköltség csökkentése, a kenyér minőségének javítása — ez most a feladatunk. A kenyérgyár dolgozói neki is láttak az önköltség lefaragásához, meg ahhoz, hogy jobb, még jobb legyen a kenyér, amely kikerül a kenyérgyár kemencéiből. Az önköltségcsökkentés területén már meg is van az első eredményünk — mondja felesillanó szemmel Pénzes József.

— Egy új fűtési módszerrel hetenként tíz mázsa szénét takarítunk meg. Az önköltségcsökkentéshez és a termelés minőségének emeléséhez jelentősen hozzájárul az, hogy a debreceni kenyérgyárban már két hete itt tartózkodik a budapesti kenyérgyár egy él munkása, két kiváló munkása és egy norma-mérője. Adadják nekünk a budapesti kenyérgyár öt éve szerzett tapasztalatait, a legjobban bevált munkamódszereket.

— Bizakodóan, a Magyar Dolgozók Pártjának és a mi szeretett Rákosi Mátyásunk vezetéséhez vetett törhetetlen hittel kezdünk el az öt éves tervet. Felbontottuk minden munkásra a tervet, mindenki látja: mi a feladata. Ezért mindenki a magának is érzi. Megfogadták a kenyérgyári dolgozók, hogy már az első negyedévben túlteljesítik az előírást és Debrecen kenyérszükségletének már több, mint 60 százalékát fogják kielégíteni.

Dekorációs versennyel várják az igazságszolgálati dolgozókat a népi ülnököket

Február 1-én új fejezetbe érkezik el az igazságszolgálati dolgozók és a népi ülnökök, a népi fiából kijelölt népi ülnökök elfoglalják helyüket a demokratikus igazságszolgálati munkában. Működésük biztosítja, hogy a demokratikus igazságszolgálati dolgozók jogos érdekeit védi.

A debreceni igazságszolgálati dolgozók külsőségeivel is ki akarják fejezni örömeiket február 1-én: feldíszített termékek várják a népi ülnököket. Hogy a hivatali helyiségeket, a tárgyalótermeket minél szebben feldíszíthessék, a Járásbíróság I. emelet 41. számú szoba dolgozó: versenyre hívták ki az

összes igazságszolgálati dolgozókat. — A verseny feltételei, hogy a dekorációk legyenek szépek, kifejezők, izlások, foglalkozzanak az öt éves tervvel és méltasságok a népi ülnökök bevonását a demokratikus igazságszolgálati munkában.

A debreceni államügyészség máris jó példával jár elöl a dekoráció terén.

Január 26-án kezd meg a versenybizottság a versenyben résztvevő termékek felülvizsgálatát és utána hirdetik ki az eredményt.

Február elsején szebbnél szebb feldíszített termékek várják a népi ülnököket.

Február 28-ig ki lehet venni a multévi szabadságot

Az eddig érvényes rendelkezések szerint a munkavállalónak a szabadságra való joga elvész, ha a fizetett szabadságot az év végéig nem veszi igénybe. Ezek szerint az a munkavállaló, aki a múlt évben szabadságát vagy szabadságát egy részét december 31-ig nem vette ki, ezt az idejét már nem pótolhatja. Ez a rendelkezés a gyakorlatban sokszor nehézségeket okozott.

Most az Országos Munkabérbizottság új rendelkezést adott ki, amellyel február 28-ig meghosszabbította a december 31-i határidőt. Ennek értelmében a múlt év végéig igénybe nem vett szabadságot a munkavállaló 1950 február 28-ig kivetheti. A rendelkezés a kollektív szerződés hatálya alá tartozó minden munkavállalóra vonatkozik.

Az öt éves terv feladatai a debreceni közigazgatás munkaterveiben

Az önkormányzatok feladatukat csak akkor oldhatják meg sikeresen, ha beilleszkednek a tervgazdálkodásba, ha munkájukban a tervszerűséget az eddiginél fokozottabban érvényesítik. A belügyminiszter körrendelete alapján a debreceni városházán is készülnek az évről-évre, az öt éves terv feladatai, a beruházások állanak. — A költségvetés betartása, a rendelkezésre álló összegek felhasználása szintén tervszerűen, munkatervbe illesztve történik meg. Az egyes ügyosztályok munkatervében ott van az 1950. évi tavaszi és őszi mezőgazdasági munkákkal, a betakarítással kapcsolatban a közigazgatási szervekre háruló feladatok tervszerű elvégzése is. Figyelembe veszik a debreceni városházán a munkaterv elkészítésében a politikai és szakmai továbbképzés fontos kérdését is.

50.000 forint a városi alkalmazottak szociális céljaira

Debrecen városa ebben az évben alkalmazottainak szociális céljaira 50.000 forintot fordít. A városi alkalmazottak jóléti céljaira szolgáló összegből jelentős rész jut üdülésre, az üdülést elősegítő beruházásokra. Tetemes összeg szolgálja a városi alkalmazottak sport, kulturális és tanulmányi céljait is. — 27.000 forint áll rendelkezésre testi és szellemi nevelésre.

— Református istentiszteletok 1. hó 15-én. Nagytemplom 8 ó; Szenes L. 10 ó; dr. Fereny K. du. 6 ó; Barabás M. este 7 ó; Szenes L. Kistemplom de 9 ó; Szabó L. A. 11 ó; Uray S. du 5 ó; Evangélicusok, Kossuth-u. de 10 ó; Baja M. du 4 ó; Birinyi J., Károlyi G. ter de 9 ó; Berényi J. du 5 ó; Evangélicusok, Ispoltói de 10 ó; dr. Farkas P. Árpád-ter de 9 ó; dr. Hegyaljai Kiss G. du 6 ó; Parra Z. Homokkert de 10 ó; Kovács J. Szabad-ságtépl de 10 ó; Sipos K. du 4 ó; Kurthy K. 6 ó; Evangélicusok, Csapó-kert de 10 ó; Szabó Gy. du 6 ó; Sipos K. 6 ó; Evangélicusok, Kerekes-telep de 10 ó; Madarász J. Ezeréni templ. de 11 ó; E. Kovács J. du 4 ó; Unnepély, Széchenyikert de 10 ó; dr. Kalmár L. Augustus de egyenyed 10 ó; Péter L. Nyulás de 10 ó; Hadházy A. Rákosi-telep de 9 ó; Pál A. du 3 ó; Evangélicusok, — Kínkát és közház Konez Z. Pógyor L. Szoboszlai út du 3 ó; dr. Farkas P. Tóglás-kert de 10 ó; Száros J. Határút Bokor K. Seregnyház de 9 ó; Molnár Gy. Szik. gát de 11 ó; Molnár G. — Tanyai istentiszteletok: Nagysere 9. Szata 11 ó; Molnár Gy. Pallag de 9 ó; Szabó E., Bánk 10. Mézeshegy du 2 ó; Nagy S. Nyilas-tanya 9 ó. Ebes 11 ó. Szovátai-út 20. Erdei K. Nagymás 9 ó; Ondó T. Kádár dűlő fel 12 ó; dr. Rápoly Árpád. Uteljár-úti isk. de 2 ó; Sipos K. Perce-dűlő du 2 ó; Pál A. — Gyermekistentiszteletok: Ispoltói de 9 ó; dr. Farkas P. Tóglás-kert de 9 ó; Zsirus J. Szabad-telep fel 9 ó; Sipos L. du 3 ó; H. evangélicusok.

Hírek

Erősödik a havazás

A hideg levegő zöme a Fekete-tenger irányába vonul. A Szovjet-unió és Lengyelország határvidékén az átlagos napi hőmérséklet tegnap 20—25 fok hideg volt. Nyugatról viszont megindult az enyhe levegő beáramlása Európába. — A meleg tengeri légtömegek a Skandináv-félszigeten már elértek Finnországot is, sőt Németországon át kelet, délkelet irányában haladnak előre.

Hazánkban a csütörtöki napsütéses idő halására 6—8 fokos volt a hideg. Csak Nyíregyháza (—11) és Mosonmagyaróvárot (—14) mérték hidegebbet napközben. Ejszaka ismét lehült a levegő és Debrecenben talajmentén 16 fok hideg volt. Csütörtökön nyugat felől az enyhülés havazást indított meg. Sopronban 30 cm-es hó van, a Dunántúli többi vidéken pedig 20—25 cm hótakaró.

A havazás a keleti megyékre is átterjedt és pénteken délelőtt még csak gyengén, délután azonban sűrű pehelyben hullott a hó.

Várható időjárás: Mérsékelt szél, kevesebb felhő, a keleti megyékben kisebb havazás, a hideg nyugat felől fokozatosan mérséklődik.

— Ejjeli szolgálatok gyógyszer-tárolak: „Megváltó” Vöröshadsereg-útja 18. — „Csokosai” Mester-utca 43.

RÁDIÓMŰSOR. Szombat. Kossuth. 7:20: Hangfelmecsek, 7:45: Hangfelmecsek, 11:30: Geszt-Götefné György zongorázik, 12:15: Verbunkosok és csárdások 13: Szovinszky László együttese játszik, 14:15: Róza Miklós: Készei, 14:30: Fele se tréfa, 15: Könyvü dalnok, 15:30: Beethoven: Tavaszi szonáta, 16: Az Utörök tarka műsora 16:40: Tanuljunk énekező orcsul, 17:10: Vidám muzika, 17:50: Szovjet napok — szovjet emberek, 17:50: Termelési híradó, 18:05: Falurádió 19: A régi Király Színház operettjei, 21: Vidám zenés hevesítő, 22:20: Tánc éjjel, 23: Pótfő, rádió, 23:30: Hangszeresek 9: Dombay Gyula együttese játszik, 9:45: Görög gyermekek műsora, 10:15: Zenekari muzika 11: Könyvü dalnok 15: Tarka muzika, 16: Színházi közvetítés, 19: Humor a népdalban, 19:40: Lengyel Zenei Hét, 20: Szép est, muzika 21: Mi újság a sportvilágban, 21:20: Reményi Sándor olasz dalokat énekel, 22: A föld alatt Dráma.

— Ertesítés. Közöljük, hogy a közalkalmazottak vasúti arcképes igazolványainak 1950. évre való érvényesítését január hó 15-től március hó 31-ig végezzük. Az érvényesítéshez szükséges mellékletek — fénykép kivételével — az 1949. évre igényelt igazolványokéval teljesen azonosak. A MAV Igazgató-ság Debrecen 939.003 sz. csekk-számlájára belizetendő térítési díj: Térítési szelvényeseknél 22 forint, térítési szelvény nélküliek pedig 62 forint, 1950 március hó 31. után történt érvényesítéskor a késedelmi díj 6 forint. Bővebb felvilágosítást a 31—11. sz. telefonon adunk. MAV Igazgató-ság Debrecen.

— Megkezdte működését a rádió gyermek és ifjúsági osztálya. — A rádió műsorában hamarosan jóval nagyobb mértékben kapnak helyet az ifjúság legkülönbözőbb korcsoportjaihoz szóló adások. — A most megszervezett gyermek és ifjúsági osztály február folyamán indítja el ürednszerű adásait. Az új osztály a következő lényeges zerep műsorában a gyermekek felkészítésében (torna és hasznos tanácsok szerepelnek az időjárásnak megfelelő öltözködésről, napi iskolai kérdésekről stb. A késő-délelőti órákban a hét minden napján műsorra kerül a gyermek-rádió. Hetenként kétszer óvodás műsori, kétszer zenei gyermekműsori, kétszer pedig gyermekirodalmi műsori adnak. Délen úttörő-híradót rendszeresítenek, melyben számos úttörőkérdés mellett a fontosabb kül- és belföldi politikai híreket is összegyűjtik „gyermeknyelven”. A rádióiskola is új formát ölt. Az egyes úttörő szak-körök munkájához igazodva közvetítik az eddigi „tantárgyak” anyagát. A rádióiskola állandó sportadást is rendszeresíti.

SZÍNHÁZ

Szombaton este Gorkij világhírű színműve a Kispolgárok van műsoron a bemutató előadás nagyszíri szerep-elosztásban.

Tavaszi hangok Strauss gyönyörű muzsikájú nagyoperttje vasárnap délután, vasárnap este, hétfőn és kedden este kerül színpadra pompás kiállításban. Grupa vidámság derű és kacagás szenzációs táncok.

MŰSOR
Szombaton du. te. 4-kor Kispolgárok ifjúsági előadás
Szombaton este fél 8-kor: Kispolgárok, Katona-bérlés és P. szel. bérl.
Vasárnap du. fél 4-kor: Tavasz hangok, B. díszlettel.
Vasárnap este fél 8-kor: Tavasz hangok, Gorkij bérl. és Z. szel. bérl.
Hétfőn este fél 8-kor: Tavasz hangok, Arany-bérl. és Z. szel. bérl.

Társzínház. műsor.
Szombaton Hajdúböszörmény: Falusi borbély.
Vasárnap Balmazújváros: Filmesít-lag
KETTŐS „BEUCRÁS” A TAVASZI HANGOK ELŐADÁSÁN
Körössy Anny szerepét betegesége miatt Takács Anna vette át. Sok figyelemmel, de részint a beugrás miatt kevésbé sikeresen pótolta a „primadonnát”. A helyébe „ugró” Péter Gizi könnyebben boldogult a hozzáillő parsoros szereppel.

VIDÉKI SZÍNHÁZI HIRADÓ
Pécs. A színház műsorán a most bemutatott „Dohányon vett kapitány” szerepel. Különösen nagy sikere van a darabban szereplő vasutas népi tánc-csoportnak.

Miskolc. Vidéken először mutatta be a Nemzeti Színház Mándy Éva: „Hét-köznapok hősei” című színművet a diósgyőri vasgyár martinosi előtti. A rádió hangfelvételt készített az előadásról és megjelentek a bemutatót a városi lapok munkatársai is. Remélhetőleg a debreceni színház felhívást, hogy az előadás után, Miskolcra ezrel a darabban ismét hatalmas sikerrel először a szocialista kultúra óráiban. Követni kellene a jó példát.

Győr. Szerdán vígoperabemutató zajlott le. Offenbach: „Eljegyzés lámpatanyá” című kisoperáját mutatták be. Gal István igazgató jó munkát végzett a darab színvonalával. Spiegl Anni rendezését dícséri a helyi sajtó.

Szeged. A jó bérletelés eredményeképpen a szegedi színház két héttig játékok egy-egy darabot a „Kertész kutyája” című vígjátékot most jatsza a szegedi társulat és a darab hamarosan megéri a huszötödik előadást is.

Kecskemét. Gorkij: „Kispolgárok” című drámája van műsoron. Az előadások iránt városszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

— A Belváros IV. párt-tervezet ma este 7 órai kezdettel a szervezet helyiségében, Bethlen-utca 7. szám alatt műsoros estet rendez, melyet reggelig tartó tánc követ.

— A belügyminiszter láttaozta a Kereskedők Egyesülete Hajdúböszörmény egyesület alapszabályait azzal, hogy nevét Hajdúböszörményi Kiskereskedők Egyesülete, mint a KISOSZ tagja címre változtatta át. Láttamozta a Biharnagybajomi Kiskereskedők Egyesülete és az Ujhehérti Kiskereskedők Egyesülete, mint a KISOSZ tagja alapszabályait.

— Vágatási engedély nélkül, feketén vágott le seregét Fülöp Mihály Bellegelő 155. szám alatti lakos. Megindult ellene a büntető-eljárás.

— A debreceni munkásbíróság most tárgyalta Marschalkó Károly berettyóújfalui MSZK tisztviselő sikkasztási bűnügyét. A munkásbíróság a közelmúltban tárgyalta Portik Lajos, a berettyóújfalui MSZK vezetője bűnügyét, aki hivatali sikkasztást és a hároméves gazdasági terv megvalósítását veszélyeztető büntetést követelt el, amiért meg is büntette a munkásbíróság. Ennek az ügynek egy mellékhatása volt Marschalkó Károly bűnügye: Portikkal karöltve vezette az MSZK borüzemét és borüzletét és 4000 liter borral, illetve a bor árával nem tudott elszámolni. A munkásbíróság egyévi börtönrre ítélte.

— Nem akart levetkőzni egy jehovista a sorozóbizottság előtt. — A honvédelmi törvény alapján került a debreceni megyei bíróság elé Madarasi Márton 20 éves kovácssegéd, hajdúböszörményi lakos. A kovácssegéd a Jehova tanait követő szektának volt tagja, ezeknek meggyőződésük tiltja a fegyverviselést és nem is akarnak katonai szolgálatot teljesíteni. — Madarasi már a sorozóbizottság előtt kijelentette, hogy nem fog fegyvert és nem akar katonáskodni, a sorozóbizottság előtt többszöri lelhívás és figyelmeztetés után sem akart levetkőzni, hogy a katonasorvos megvizsgálhassa, alkalmas-e, vagy sem. Emiatt indult meg ellene a büntető-eljárás. A megyei bíróság előtt sem akart jobb belátásra jutni és formális hitvitát kezdett a tárgyalásvezető ellenközel. A megyei bíróság a honvédelmi törvény alapján háromhavi fegyházbüntetésre ítélte.

— Villanyáramot szerelt az istálló kilincsére, Sipos Béla hajdúböszörményi földműves istállóját több ízben meglátogatták a tolvajok, betörők lát, napraforgót, takarmányt vittek el. A közelmúltban, amikor Sipos eltávozott a tanyáról, az istálló kilincsébe bevezette az áramot, hogy megrzza és elriassza a hivatalan látogatót, az istálló tolvaját. Az áram a tolvaj helyett az udvaron századozó 12 éves kislányt, Sipos Zoltánt „rázta” meg, aki benyitott az istállóba. — Csak könnyebb sérülést szenvedett. Testlisérés vétsége miatt 200 forint pénzbüntetésre ítélte a bíróság Sipost. Az áram a szakértő szerint halálos ütést is okozhatott volna.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

özv. 'dós

Katona Gáborné

Kokass Zsuzsanna
MAV nyugbérés övege
76-ik évében elhunyt. Temetés 14-én, szombaton d. u. fél 3-kor lesz a Körtömte II. A. ravatsozteremből. Gyászolják: a Horváth, Farkas családok menyek, unokái és kiterjelt rokonsága, ismerősei. Lakás: Domb utca 20. sz.

Mély fájdalommal tudatom, hogy szerető feleségem

Nagy Istvánné

szül. Varga Zsuzsanna
folyó hó 10-én hosszas szenvedés után elhunyt. Gyászolják: szerető férje, gyermekei, leánya, testvérei, rokonai, ismerősei. Lakás: Óvoda utca 16. sz.

